

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Ingebjørg Vamråk	Arkivkode: FA-F47
Arkivsaksnr: 21/267	Løpenr: 21/2710
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Formannskapet	08.04.2021	017/2021
Kommunestyret	22.04.2021	030/2021

Orientering om barnevernreforma

22.04.2021 Kommunestyret:

Handsaming i møtet:

Formannskapet si tilråding vart samrøystes vedteke.

KS- 030/2021 Vedtak:

Informasjonen blir teken til orientering.

08.04.2021 Formannskapet:

Handsaming i møtet:

Rådmannen sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

FORM- 017/2021 Vedtak:

Informasjonen blir teken til orientering.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Informasjonen blir teken til orientering.

Dokument som ikkje er vedlagt:

[Prop. 73 L \(2016–2017\) Endringer i barnevernloven \(barnevernsreform\)](#)

[Innstillingen Innst. 354 L \(2016–2017\)](#)

https://bufdir.no/Barnevern/reform/om_reformen/

Kva saka gjeld

Det vil bli gjort omfattande endringar innan kommunalt barnevern, gjennom det som blir omtala som ei barnevernsreform. Endringane trer i kraft frå 1.1.2022.

Barnevernsreforma skal gi meir ansvar til kommunane på barnevernsområdet, og styrke kommunane sitt førebyggjande arbeid og tidleg innsats. Reforma regulerer først og fremst barnevernet. Måla i reforma vert likevel berre nådd gjennom endringar i heile kommunen, og særleg i oppvekstsektoren. Samla sett er Barnevernsreforma difor i realiteten ein oppvekstreform, der kommunane legg til rette for tverrfagleg samhandling mellom ulike kommunale tenester og nivå.

Formålet med nærverande sak er kun å gje ei kort orientering om status for oppretting av barnevernet i Samnanger, samt å gje ein kort oversikt over endringane som følgjer med barnevernsreforma.

Vurderingar og konsekvensar

Målet er at fleire utsette barn og familiar får den hjelpa dei treng på eit tidleg tidspunkt. Målretta, førebyggjande tiltak og tidleg innsats frå alle tenester med ansvar for barn i kommunen, vil ha stor betydning for at reforma skal bli vellukka. Ein god forankring av reforma både i den politiske og administrative leiinga av kommunen er sentralt.

Mål med reforma

- Kommunane skal styrke arbeidet med tidleg innsats og førebygging
- Hjelpa skal bli betre tilpassa barn og familiars behov
- Rettstryggleiken til barn og familiar skal bli godt ivaretatt
- Ressursbruken og oppgåveløysinga i barnevernet skal bli meir effektiv

Samnanger kommune har rigga seg godt for endringa som kjem gjennom barnevernsreforma, gjennom oppretting av eining for livsmeistring, der barnevern, PPT og NAV inngår. Eininga er samlokalisert med ulike andre relevante ressursar, som til dømes sektorleiar oppvekst og kommunepsykolog, samt at det vil bli innlemma gjestekontor slik at det er enkelt å ta imot besøk frå andre relevante instansar, både sporadisk og meir planmessig.

Det vil bli lagt opp til tett samarbeid mellom dei relevante instansar, sektorar og einingar. Tal tilsette i barnevernet er auka frå 2,6 til 2,8, på grunn av auken i arbeid som følgje av reforma. Om ein inkluderer 20 % einingsleiarfunksjon, som er lagd til barnevernleiar, vil tal tilsette i barnevernet utgjere 3 heile stillingar. Barnevernleiar er allereie tilsett, medan dei to andre stillingane blei lyste ut for få dagar sidan.

Ei av endringane som kjem med reforma, er at det er vedteke å innføre krav om årleg rapportering om barnevernet til kommunestyret. Formålet er at den politiske leiinga skal få god kunnskap om tilstanden i eiga barnevernsteneste og kvaliteten i arbeidet som blir gjort.

Nedanfor følgjer informasjon Bufdir har utarbeidd om reforma. Informasjonen er henta frå Bufdir sine nettsider, og blir her gjengjeve ordrett:

«Hvorfor en reform?

Ansaret for barnevernet er delt mellom stat og kommune. En rekke utredninger og evalueringer av barnevernet har pekt på at dagens ansvarsdeling er en kime til utfordringer, og at enkelte beslutninger tas langt fra brukerne. Uklare ansvarsforhold kan føre til uforutsigbarhet i tilbudet og samhandlingsutfordringer, noe som først og fremst rammer barna som har behov for hjelp.

Større kommunalt ansvar for barnevernet

Barnevernsreformen gir kommunene et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Dette stiller krav til ledelse i barnevernet, til kommunens styring av barnevernet og til det samlede

familiestøttende arbeidet.

Større oppmerksomhet rundt forebygging

Et av målene med reformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren. Tidlig innsats, med tiltak som er godt tilpasset barnas og familienes behov, er først og fremst en investering i innbyggernes velferd, men må også ses på som en investering som kan spare kommunen for mer inngripende og kostbare tiltak senere.

Økt faglig og økonomisk ansvar

Med barnevernsreformen får kommunene økt finansieringsansvar for tiltak i barnevernet som fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem samt høyere egenandeler for statlige barnevernstiltak. Kommunene får også et økt faglig ansvar, blant annet gjennom et helhetlig ansvar for oppfølging og veiledning av fosterhjem. Dette skal gi kommunene bedre muligheter og sterkere insentiver til å prioritere forebyggende tilbud til barn og familier.

Kommunene vil bli kompensert for økt økonomisk ansvar for barnevernet gjennom en økning i rammetilskuddet. Kompensasjonen blir fordelt med utgangspunkt i kostnadsnøkklene i inntektssystemet. De konkrete egenandelene for statlige tiltak vil fastsettes i forbindelse med statsbudsjettet for 2022. Nivået på og innrettingen av egenandelene ble drøftet i Prop. 73 L (2016-2017) Endringer i barnevernsloven (Barnevernsreform) (se side 87, 100 og 120).

Endringene skal samlet sett gi et bedre barnevern, slik at flest mulig barn kan få tilpasset hjelp innenfor de ressursene barnevernet og kommunen til enhver tid disponerer. Endringene vil også gi kommunene sterkere insentiver til å jobbe forebyggende. Økt økonomisk ansvar vil bli kompensert gjennom en økning i rammetilskuddet.

Tydelig statlig andrelinjetjeneste

Barnevernsreformen bygger på at det fortsatt skal være en tydelig statlig andrelinjetjeneste. Gjennom oppgaveansvar på spesialisert nivå skal det statlige barnevernet utfylle det kommunale nivået i barnevernet.

Kommunene får økt ansvar for fosterhjem

Bufetats betalingsansvar for ordinære fosterhjem (refusjonsordningen) oppheves

I dag har Bufetat medfinansieringsansvar for fosterhjem. Kommunen betaler utgifter opp til en fastsatt sats, og det fosterhjemmet koster utover denne satsen kan de søke om refusjon for. Refusjonsordningen avvikles som følge av reformen, og kommunen får fullt finansieringsansvar for ordinære fosterhjem. Kommunene kompenseres gjennom en økning i rammetilskuddet når reformen trer i kraft.

Kommunen får et helhetlig ansvar for oppfølging og veiledning av fosterhjemmet

Som følge av barnevernsreformen blir omsorgskommunens ansvar for oppfølging av fosterhjemmet presisert i loven. Innholdet i oppfølgingsansvaret følger av fosterhjemsforskriften. Fra 2022 vil kommunen ha ansvar for all veiledning og oppfølging etter at barnet har flyttet inn i fosterhjemmet. Bufetat skal ikke lenger tilby generell veiledning av fosterhjem. Dette ansvaret ivaretas i dag ved at Bufetat tilbyr gruppeveiledning til alle fosterhjem det første året etter at barnet har flyttet inn i fosterhjemmet.

Departementet vil revidere fosterhjemsforskriften med sikte på å gi mer utdypende bestemmelser om kommunens oppfølgings- og veiledningsansvar for fosterhjem.

Bufetat skal fortsatt ha ansvar for at fosterhjem får grunnleggende opplæring.

Lovfestet kommunal plikt til alltid å søke etter fosterhjem i barnets familie og nære nettverk

Tidligere var dette hjemlet i fosterhjemsforskriften, men er nå flyttet fra forskrift til lov (lovfesting). Vurderingen skal kunne dokumenteres. Bufetat skal fortsatt ha ansvar for rekruttering av fosterhjem.

Barneverntjenesten skal alltid vurdere om noen i barnets familie eller nære nettverk kan velges som fosterhjem. Barnevernstjenesten skal ved slike vurderinger legge til rette for bruk av verktøy og metoder for nettverksinvolvering, dersom det er hensiktsmessig. Bufetat har bistandsplikt og skal bistå kommunene med å skaffe fosterhjem når kommunene har vurdert at det ikke er muligheter til å finne fosterhjem i slekt og nettverk. Kommunen skal gi en kort begrunnelse når den ber Bufetat om bistand. Bufetat skal da legge kommunens vurdering til grunn.

Samlet ansvar for valg og godkjenning av fosterhjem i én kommune (omsorgskommunen)

I dag er det omsorgskommunen (der barnet bor fra før) som har ansvar for valg av fosterhjem, mens det er fosterhjems kommunen (det fosterhjemmet ligger) som har ansvaret for godkjenning av fosterhjemmet. Ansvaret er derfor ofte delt mellom to kommuner. Som følge av barnevernsreformen skal ansvaret for både valg og godkjenning av fosterhjem samles hos omsorgskommunen.

Statens spesialiserte tilbud blir tydeliggjort i loven

Bufetat kan i særlige tilfeller tilby plass i spesialiserte fosterhjem

I dag tilbyr Bufetat statlige familiehjem som et alternativ til institusjon. Som følge av barnevernsreformen blir det lovfestet at Bufetat kan tilby fosterhjem til barn med særskilte behov – såkalte spesialiserte fosterhjem (familiehjemmene får nå betegnelsen «spesialiserte fosterhjem»). Bufetat har ikke plikt til å tilby denne typen fosterhjem. Det innebærer at det er Bufetat som bestemmer om et barn skal få et slikt hjem, på bakgrunn av retningslinjer for tilbudet. Spesialiserte fosterhjem skal i praksis være aktuelt som alternativ til institusjon. Hensikten med endringen er å oppnå et mer forutsigbart tilbud av spesialiserte fosterhjem, som er tilpasset målgruppen.

Videre blir det lovfestet at Bufetat har ansvar for oppfølging av spesialiserte fosterhjem. Barnevernstjenesten har fortsatt ansvaret for oppfølgingen av barnet. Kommunene skal på samme måte som i dag betale en egenandel for spesialiserte fosterhjem.

Bufdir utvikler nye retningslinjer for målgruppe og innhold i det statlige tilbudet av spesialiserte fosterhjem. Det nye retningslinjene vil gjelde fra 2022.

Bufetat kan tilby utredning av sped- og småbarn

Kommunen har ansvaret for undersøkelse og utredning av omsorgssituasjonen til sped- og småbarn. Sentre for foreldre og barn kan i dag bistå kommunene med hjelpetiltak og utredning. Som følge av barnevernsreformen blir det lovfestet at Bufetat kan tilby utredninger av omsorgssituasjonen til sped- og småbarn. Bufetat kan også i enkelte tilfeller bistå med hjelpetiltak i etterkant av utredningen. Bufetats tilbud kan gis i sentre for foreldre og barn eller som et hjemmebasert tilbud der barna og familien bor. Målgruppen avgrenses til de mest komplekse sakene der det er stor usikkerhet om foreldrene kan gi tilstrekkelig omsorg til barnet. Det spesifiseres at tilbudet gjelder gruppen 0-6 år.

Det er Bufetat som avgjør om det gis et spesialisert tilbud til familier med sped- og småbarn, på bakgrunn av retningslinjer for tilbudet. Kommunen skal betale egenandel når Bufetat tilbyr slike utredninger.

Bufetat kan tilby spesialiserte hjelpetiltak der dette kan forhindre plassering utenfor hjemmet

I dag har Bufetat ingen lovbestemt plikt til å tilby hjelpetiltak for barn som bor hjemme, men tilbyr likevel enkelte spesialiserte hjelpetiltak rettet mot barn og unge med atferdsvansker. Bufetats oppgaver på dette området følger av tildelingsbrevet til etaten.

Som følge av barnevernsreformen blir det lovfestet at Bufetat kan tilby spesialiserte hjelpetiltak.

Lovfestingen innebærer at tiltak kan tilbys når barnet eller ungdommen har en problembelastning som kan gi grunnlag for plassering i fosterhjem eller institusjon. Bufetats tilbud skal gjelde tiltak som kommunene i liten grad vil kunne tilby for denne målgruppen. Det vil omfatte tiltak som krever store opptaksområder for å gi et tilstrekkelig høyt antall saker til at det kan etableres fagmiljøer med nødvendig kompetanse.

Det er Bufetat som avgjør om det gis tilbud om spesialiserte hjelpetiltak, på bakgrunn av retningslinjer for tilbudet. Kommunen skal på samme måte som i dag betale en egenandel for tiltaket. Slik tilbudet er i dag vil dette dreie seg om hjelpetiltak som MST og FFT, men det statlige tilbudet vil avhenge av fagutviklingen på feltet, slik at tiltaksporteføljen kan endre seg over tid. Bufdir vil ha en rolle i å holde oversikt over internasjonal forskning og vurdere hvilke spesifikke tiltak som til enhver tid bør inngå i det statlige tilbudet av hjemmebaserte tiltak.

Endringer i Bufetats tilbud av hjelpetiltak

Barnevernsreformen bygger på at kommunene etablerer gode hjelpetiltak lokalt, for å styrke sitt arbeid med tidlig innsats og forebygging. Det statlige tilbudet av spesialiserte hjelpetiltak skal være et supplement til det kommunale hjelpe-tiltaksarbeidet. PMTO er eksempel på et hjelpetiltak som kan driftes av kommunene, forutsatt at de har tilgang på nasjonale systemer for opplæring og veiledning. Mange kommuner tilbyr PMTO i dag.

Det følger av barnevernsreformen at Bufetats tilbud av PMTO avvikles i takt med at kommunene bygger opp nødvendig kompetanse til å tilby PMTO og tilsvarende hjelpetiltak.»